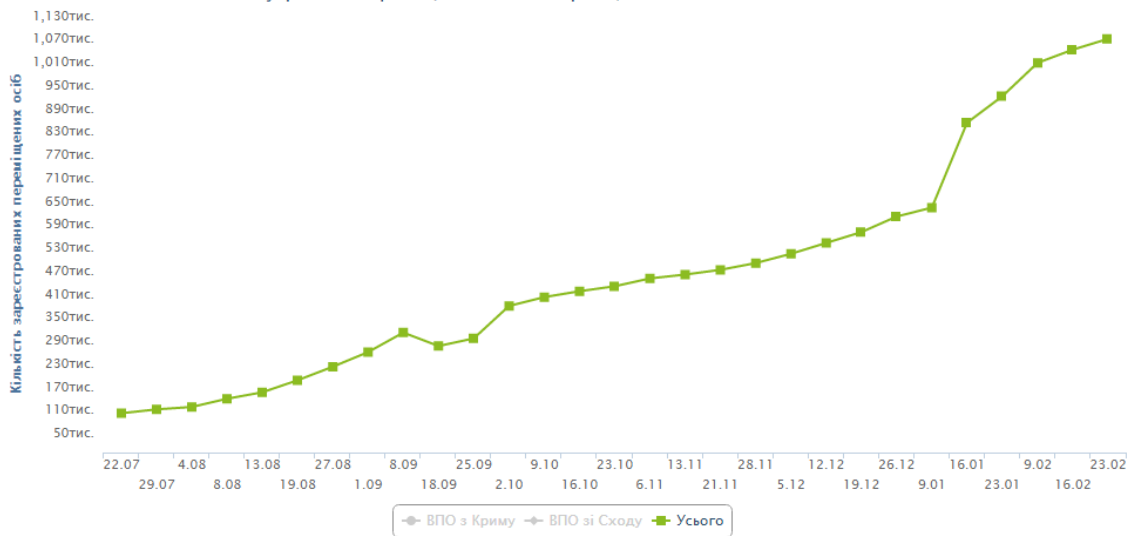

ЗАГАЛЬНИЙ ОГЛЯД СИТУАЦІЇ З ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИМИ ОСОБАМИ В УКРАЇНІ (ЛЮТИЙ 2015)

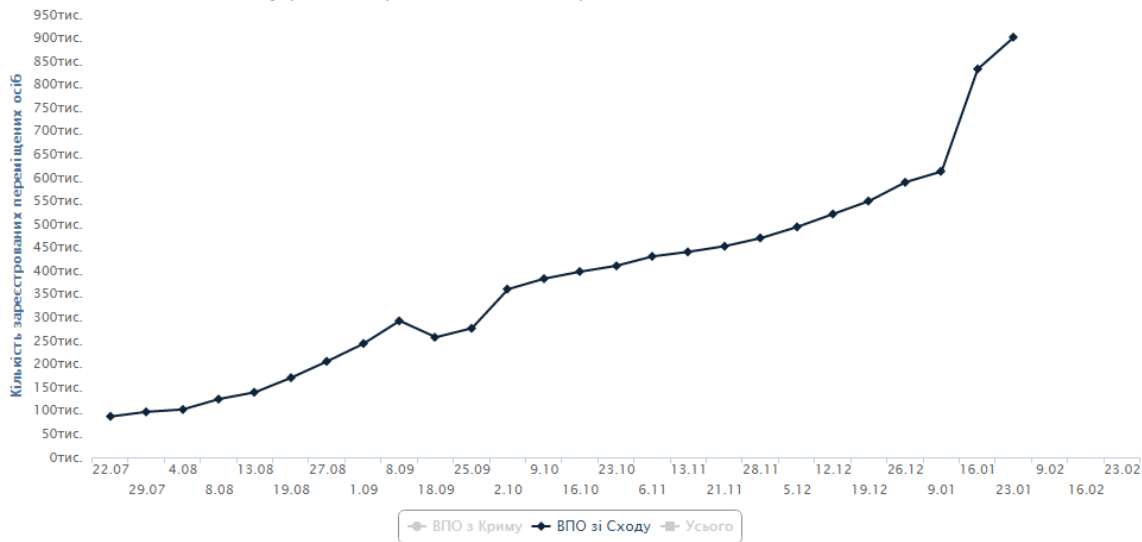

Тарас Доронюк
Андрій Солодько

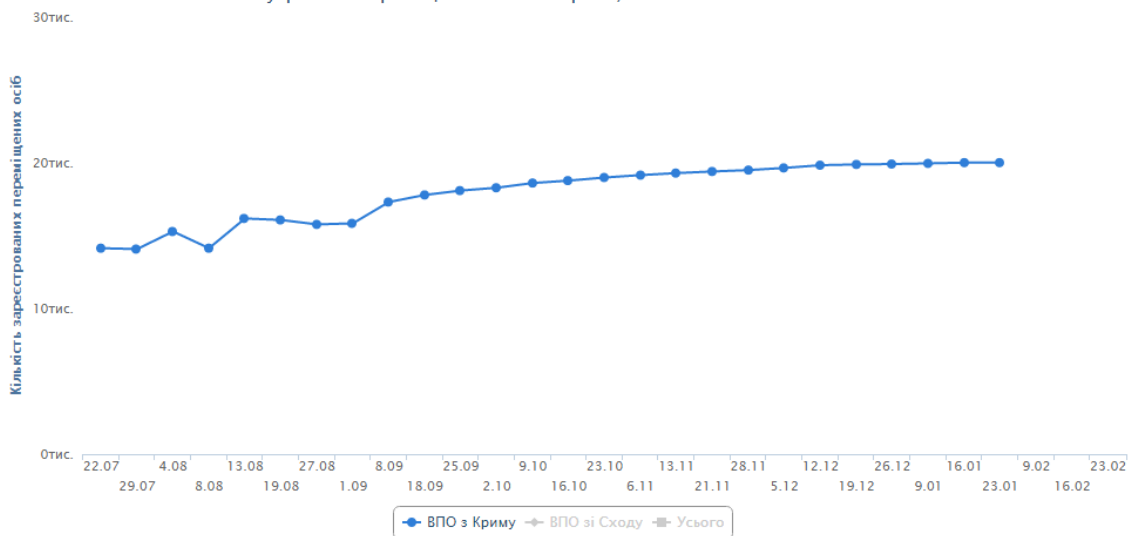
Внутрішньо переміщені особи в Україні, липень 2014 – лютий 2015

Внутрішньо переміщені особи в Україні, липень 2014 – лютий 2015

Внутрішньо переміщені особи в Україні, липень 2014 – лютий 2015

Дані Управління Верховного комісара у справах біженців ООН та Міністерства соціальної політики

Міністерство соціальної політики України підготувало [зміни](#) до ЗУ "[Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб](#)", якими пропонується ліквідувати наявні прогалини та дещо уточнити повноваження органів державної влади. По-перше, Кабінет Міністрів України (цілком логічно) отримує право приймати рішення про надання грошової допомоги та компенсації внутрішньо переміщеним особам. Крім того, планується усунути дискримінаційне обмеження кола осіб, які мають право на статус ВПО, додавши іноземців та осіб без громадянства і скасувавши вимогу обов'язкової наявності реєстрації (прописки) на непідконтрольних територіях. Багато уваги приділено захисту прав дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування. Дане питання на сьогодні взагалі не врегульоване, Міністерство соціальної політики не володіє інформацією про кількість дітей-сиріт на непідконтрольних територіях, але очевидно, що через продовження бойових дій їхня кількість постійно зростає. В тексті законопроекту уточнено процедуру надання статусу ВПО дітям-сиротам та позбавленим батьківського піклування, гарантовано їм соціальний захист, на місцеві державні адміністрації покладено обов'язок їх влаштування у відповідні заклади та влаштування їхнього та їхніх опікунів проживання.

Проте набагато далі в напрямку покращення державної політики у сфері захисту прав внутрішньо переміщених осіб просунулася законодавча гілка влади. Народною депутаткою Людмилою Денісовою поданий законопроект [1496](#), який має вирішити проблеми з працевлаштуванням ВПО і зняти соціальну напругу. Хоча відповідно до норм Закону "[Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб](#)" не парламент, а уряд мав би протягом трьох місяців розробити та затвердити комплексну державну програму щодо підтримки та соціальної адаптації ВПО.

Законопроект пропонує два дієвих кроки. По-перше, створюються умови для перепідготовки та підвищення кваліфікації. Передбачається, що визначеним категоріям осіб, які зайняті в пріоритетних сферах економічної діяльності, надаватимуться сертифікати для цієї мети. Таким чином держава зможе використовувати існуючі інструменти, а не створювати нові, що значно здешевить, спростить та прискорить надання відповідних послуг для ВПО, адже статтею 30 ЗУ "[Про зайнятість населення](#)" вже передбачено ваучерний механізм оплати перекваліфікації. Особі може бути надано ваучер в розмірі до 10 прожиткових мінімумів (прожитковий мінімум для працездатної особи до грудня становить 1218 гривень).

По-друге, для стимулювання працевлаштування ВПО передбачається компенсація витрат роботодавця на оплату праці в рамках середнього рівня заробітної плати, що склався у відповідному регіоні за минулий місяць, тривалістю не більше 6 місяців, за умови збереження робочого місця за особою на період, який перевищує тривалість виплат мінімум у два рази.

Урядом у даній сфері поки що розроблено, але не затверджено, проект [Програм и працевлаштування та професійного навчання внутрішньо переміщених осіб на 2015–2016 роки](#). Як і у законопроекті Л. Денісової, планується забезпечити зайнятість та підвищити конкурентоспроможність ВПО на ринку праці шляхом профпідготовки, перепідготовки або підвищення кваліфікації. У разі прийняття законопроекту та затвердження програми уряду ми б отримали дієвий механізм, який би міг стати початком вирішення проблеми з працевлаштування і не потребував би залучення великих сум коштів, оскільки для підготовки кадрів використовувалися б вже існуючі інституції.

Зважаючи на часті звернення для отримання довідки внутрішньо переміщеної особи від тих, хто проживає у безпосередній близькості від територій, на яких органи державної влади тимчасово не здійснюють або здійснюють не в повному обсязі свої повноваження, та часті відмови в наданні статусу, Міністерство звернулося до територіальних органів з рекомендацією надавати такі довідки особам, які звертаються, ґрунтуючись на постановках 505 і 509 від 1.10.2014

Фінансовим підґрунтям для захисту прав ВПО повинні стати зміни до державного бюджету. Кабінету Міністрів України надається право для забезпечення обслуговування громадян, які переміщуються з тимчасово окупованої території України та районів проведення антитерористичної операції, здійснювати розподіл та перерозподіл освітньої, медичної субвенцій та субвенції на підготовку робітничих кадрів. Для виплати допомоги на проживання та оренду житла у період з січня по лютий 2015 року вже перераховано областям 358,4 млн. гривень. [Змінами до закону про держбюджет](#) 2015 року, підтриманими парламентом 2 березня, передбачено додатково виділити Міністерству соціальної політики 2 850 млн. гривень для продовження таких виплат ВПО.

В цьому контексті також слід згадати [заяву](#) міністра фінансів Наталії Ярецько про необхідність скасування податку на доходи фізичних осіб, яким обкладається грошова допомога для ВПО від міжнародних організацій. На цьому наголошували більшість міжнародних донорів, які не бачать логіки у обкладанні

цим податком гуманітарної допомоги для ВПО. Відповідні зміни також були [прийняті](#) українським парламентом на засіданні 2 березня 2015 року.

Підготовано за підтримки Міжнародного фонду "Відродження" (Україна)

Контакти:

Андрій Солодько
andriy.solodko@gmail.com

info@cedos.org.ua

Центр дослідження
суспільства 04071,
Київ-71, а/с 98

(044) 417-00-17
(факс)(044)417-31-71

[www.facebook.com/
CentreForSocietyResearch](http://www.facebook.com/CentreForSocietyResearch)